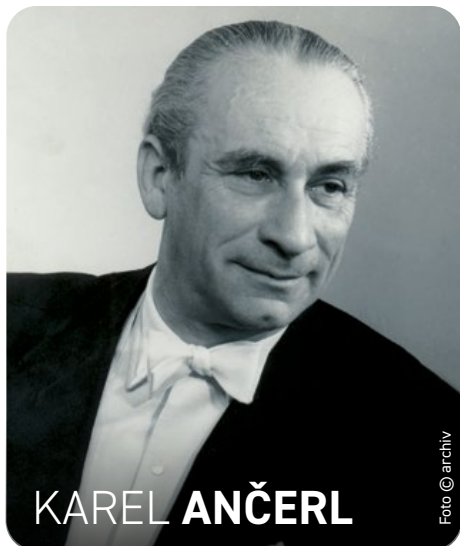

VIVACE

Revue o klasické hudbě v nahrávkách
vydavatelství Supraphon

LÉTO 2022

KAREL ANČERL

Foto © archiv

PAVEL HAAS QUARTET

Foto © Marco Borggreve

BELFIATO
QUINTET

Foto © Alexander Dobrovodský

JOSEF ŠPAČEK
TOMÁŠ JAMNÍK

Foto © Petra Hájská

LISELOTTE
ROKYTA

Foto © Ivan Korč

SHIZUKA
ISHIKAWA

Foto © archiv

DVOŘÁKOVO KLAVÍRNÍ KVARTETO

Foto © Petra Hájská

Foto © Vojtěch Havlík

Vážení přátelé,
příprava 15 CD s dosud nevydanými živými nahrávkami **Karla Ančerla** byl pro mne osobně nejzásadnější projekt za 16 let mého působení v Supraphonu. Za vydáním boxu stojí velkou měrou i Český rozhlas, z jehož archívu nahrávky pocházejí, a Petr Kadlec, který významně přispěl k finálnímu výběru nahrávek a doprovodil je v bookletu svým erudovaným textem. Dává v něm nahlédnout do Ančerlova života – a zdaleka ne jen z pohledu profese dirigenta. Podařilo se mu uchopit životní příběh člověka, jehož život silně zasáhla válka (Ančerl jako jediný z rodiny přežil koncentrační tábor), komunistická totalita a sovětská vojenská invaze do jeho vlasti v srpnu 1968. Ta jej přiměla opustit domov i neuzavřenou práci s Českou filharmonií. „*Nemohu udělat tentokrát takovou zásadní chybu, jakou jsem udělal v r. 1939, tím, že jsem pevně věřil, že se vše obrátí a že musím zůstat, abych mohl pomáhat, kde jsem předpokládal, že pomoci mohu. Pouchil jsem se a jsem přesvědčen, že bych za této situace nikomu pomoci nemohl...*“ (z Ančerlova dopisu Ivanu Medkovi)

Věřím, že je potřeba Ančerlův příběh znovu vyprávět a připomínat. Stejně jako příběh Bohuslava Martinů nebo „tereziňských skladatelů“. A ne jen jako jednu kapitolu v novodobých dějinách. Události posledních měsíců na východ od našich hranic mluví až mrazivě jasně o tom, jak málo stačí, abychom na vlastní kůži zažili válku a diktaturu – něco, co jsme věřili, že už má naše civilizace za sebou a pro co je místo jen v učebnicích historie.

Podobného tématu se dotýká i dramaturgicky promyšlená a nápaditě vybavená společná nahrávka houslisty **Josefa Špačka** a violoncellisty **Tomáše Janníka** „*Cesty*“. Je zde řeč o životních a tvůrčích cestách Martinů, Janáčka, Schulhoffa a Kleina, z nichž tři také výrazně až fatálně ovlivnila druhá světová válka. Jde o nahrávku skvělou a pozoruhodnou ve všech ohledech.

Poslední půlrok byl v Supraphonu bohatý na nahrávky souborů, které se dle mého mínění ve svých koncertních i studiových výkonech dotýkají dokonalosti (hráči těch souborů by vás ve své skromnosti jistě přesvědčovali i opaku...) a jejichž spolutvoření je současně plné života a strhujících emocí. **Pavel Haas Quartet** s violistou **Pavlem Niklem** a klavíristou **Borisem Giltburgem** uskutečnili vysněnou nahrávku Brahmsových kvintetů jakožto volné pokračování vysoce oceňovaných kvintetů Dvořákových. (Mimočodem kvarteto letos slaví své 20. narozeniny a stalo se tváří červnového čísla prestižního časopisu *The Strad*). **Belfiato Quintet** si na CD „*Elements*“ dopřáli barevný a virtuosní světový repertoár 20. století (Nielsen, Hindemith, Barber, Tomasi, Pärt). A **Collegium Marianum** nás na CD „*Cachua Serranita*“ zve do prostoru, kde se zcela přirozeně setkává hudba původních obyvatel Bolívie a Peru s evropským vrcholným barokem i moravskými lidovými písněmi. Víím, že to zní dost neuvěřitelně, ale hudba má zřejmě tu moc propojit v harmonii i velmi vzdálené kouty našeho světa. Tím společným jmenovatelem a devízou poslední jmenované nahrávky je prostě nezdolná chuť ke společnému muzicírování.

Pokud dáte na „medaile“, pak se Supraphon může několika novými pochlubit: výše zmíněný box Karla Ančerla byl oceněn francouzskou kritikou (*Diapason d'Or*, *Choc de Classica*), Pavel Haas Quartet je tradičně oceňován v Anglii (*Presto Classical Recording of the Week*) a – fanfára – **Kateřina Kněžčíková** s albem *Phidylé* vyhrála cenu *BBC Music Magazine Award*!

Milí přátelé, přeji vám za Supraphon laskavé a klidné léto, dobrou míru ticha i krásné hudby a „ať mír dál zůstává s touto krajinou“.

Matouš Vlčinský

KAREL ANČERL LIVE RECORDINGS

Karel Ančerl patří mezi nejvýznamnější dirigenty poválečné Evropy. Člověk, který přežil nacistické lágry i nepokrytý antisemitismus komunistického Československa, umělec, jenž s nezměrnou trpělivostí a nasazením povznesl Českou filharmonii na světový orchestr a uvedl ji s úspěchem do nejvýznamnějších koncertních sálů.

Podstatnou část jeho uměleckého odkazu, komplet studiových nahrávek s filharmonií, vydal Supraphon s velkým ohlasem v letech 2002–2008 na 48 CD v rámci *Ančerl Gold Edition*. To ale zdaleka není vše. Archiv Českého rozhlasu skrýval bohatství živých nahrávek z koncertů, jež doplňují obraz této mimořádné dirigentské osobnosti.

Na 15 CD Supraphon z tohoto pokladu vybral repertoár, na který se nedostalo při studiovém natáčení; repertoár doširoka rozkročený od Mozarta po díla Ančerlových současníků. Mezi nahrávkami jsou skvosty vrcholného Dvořáka (*Symfonie č. 7 a 8, Biblické písně*) a Suka (*Asrael, Zrání*), dirigentem milovaný o prosazovaný Martinů (*Symfonie č. 1*) a Kabeláč (*Symfonie č. 5*) i velké opusy světového repertoáru 20. století (*Debussy, Ravel, Strauss, Prokofjev ad.*). Jedinou výjimkou, jež „zdvojuje“ studiový snímek, je Smetanova *Má vlast*. Koncertní snímek z Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro je jedním z posledních Ančerlových záznamů z května 1968 před jeho definitivním odchodem do Toronta.

Ivan Medek, jeden z nejbližších spolupracovníků Karla Ančerla v době jeho působení v České filharmonii, u příležitosti 100. výročí dirigentova narození zavzpomínal: „*Kdykoli se vrátím k Ančerlovým nahrávkám, jsem konsternován jejich zvukem a dokonalostí. Myslím, že svědčí o slavné, možná nejslavnější éře České filharmonie. Je přitom zajímavé, že Karel Ančerl svým fyzickým projevem na pódiu nikdy neevokoval romantický přístup, řada lidí ho považovala především za rytmika či precizního vychovatele orchestru, ale když jsem poslouchal jeho nahrávku Brahmsovy První symfonie, byl jsem překvapený, jak bohatě třeba frázoval a kolik je tam svobody.*“

Příští rok si připomeneme 115. výročí narození a 50. výročí úmrtí Karla Ančerla. Supraphon kompletem *Karel Ančerl Live Recordings* tato výročí předznamenává a především doplňuje obdivuhodnou diskografií tohoto nezapomenutelného umělce.

SU4308-2

PAVEL HAAS QUARTET S BORISEM GILTBURGEM A PAVLEM NIKLEM NA SPOLEČNÉ CESTĚ ZA POZNÁNÍM BRAHMISOVÝCH KVINTETŮ

SU4306-2

Foto © Marco Berggreve

Významný britský hudební časopis BBC Music Magazine zařadil začátkem letošního roku PAVEL HAAS QUARTET mezi 10 nejlepších smyčcových kvartet všech dob, a to po bok takových jmen, jakými jsou například Alban Berg Quartet, Amadeus Quartet či Borodin Quartet. PAVEL HAAS QUARTET, jenž letos slaví dvacet let na scéně a je držitelem šesti Gramophone Awards, dvou BBC Music Magazine Awards a také Diapason d'Or de l'Année, vydal v květnu u Supraphonu novou nahrávku. Velmi očekávané a v pořadí již deváté album obsahuje Klavírní kvintet f moll op. 34 a Smyčcový kvintet č. 2 G dur op. 111 Johannesa Brahmsa. Podobně jako v případě titulu s kvintety Antonína Dvořáka, oceněného Gramophone Chamber Award, si PAVEL HAAS QUARTET přizval speciální hosty – BORISE GILTBURGA (klavír) a PAVLA NIKLA (viola, bývalý člen PHQ).

U příležitosti vydání alba jsme muzikantům položili několik otázek.

Dají se kvintety Brahmsa a Dvořáka porovnat?

Peter Jarůšek: Je to poměrně složité, ale pokusím se odpovědět jednoduše. Z interpretačního hlediska jsou oba skladatelé nesmírně nároční. Dosáhnout přirozenosti zvuku a dostat všem zadáním v partituře není vůbec snadné a je důležité nad tím velmi přemýšlet. U Dvořáka mám pocit, že jsem „doma“, je to takové přirozené, necháváme se vést jeho hudbou. U Brahmsa se to musí víc „vytrpět“. Je náročnější, člověk tam cítí to „wertherovské utrpení“.

Pavel Nikl: Každý autor má svůj charakter a myslím si, že bylo velmi dobré rozhodnutí nahrát „sesterská“ alba. Brahms na mě působí velmi propracovaně a složitěji – především strukturou notace. Někdy je u něj trochu těžké vytáhnout to opravdu podstatné, protože vše v partituře působí velmi důležitě. Ale pokud se to povede – a já doufám, že se to na naší nahrávce povedlo –, působí jeho kvintety velmi přehledně a někdy až monumentálně. Oproti tomu Dvořákova

„lehkost“ a svěží nápaditost je odzbrojující. Čechům je zkrátka Dvořák bližší a myslím, že nám nedá až tolik práce se orientovat ve struktuře jeho partitury. Ovšem kombinace obou autorů je velmi dobrá – skvěle se doplňují.

Borisi, jak vnímáte Brahmsův Kvintet f moll?

Boris Giltburg: Brahmsův Klavírní kvintet byl jedním z prvních kousků komorní hudby, který jsem hrál. Zamiloval jsem se do něj po prvním poslechu a miluju ho vlastně neustále. Během příprav na nahrávání s Pavel Haas Quartet jsem objevil mnoho nových zákoutí. Jako kdybych ten kus slyšel celý v novém. A tohle se stalo právě díky umění Pavel Haas Quartet. Díky jejich přístupu, naplněnému velkou láskou k hudbě, naprostým respektem k partituře – jak v notách, tak v duchu celého díla. Jít do studia a nahrávat s nimi mi připadalo jako ta nejpřirozenější věc, jako plynulé pokračování naší společné cesty za poznáním hudebního světa Brahmsova kvintetu.

Foto © Marco Borggreve

Veroniko, jsou vůbec pro Pavel Haas Quartet Boris Giltburg a Pavel Nikl ještě hosté?

Veronika Jarůšková: U Pavla nemůže být o hostovi řeč, je to jakýsi návrat našeho bratra. A s Borisem máme výjimečný vztah. Naše spolupráce je snad rok od roku silnější. Společně s ním pracovat je obrovská radost.

Borisi, co máte nejraději na spolupráci s Pavel Haas Quartet?

Boris Giltburg: Kromě toho, že jsou výjimeční hudebníci, jsou to i mí nejbližší hudební přátelé. Hrát s nimi je pro mě kombinací do slova rozjařené práce, sdílení stejného zájmu a lásky k hudbě a také hlubokou radostí z toho být zkrátka spolu. Komorní hudba je velmi intimní druh hudební spolupráce a najít ty správné hudební partnery je jako najít si toho správného životního partnera.

Když bych měl zmínit nějaké detaily z naší spolupráce, tak bych určitě podtrhl tu unikátní práci na detailech při každé naší zkoušce. Nic se neponechá náhodě, snad nikdy nejsme s ničím definitivně spokojeni. Vše pečlivě připravujeme, každá interpretace má svůj jasný

důvod. A pak, když jsme na pódiu, tak to nesmírné vzrušení z vytváření živé hudby posíláme mezi posluchače! Tyto okamžiky na koncertním pódiu s Pavel Haas Quartet rozhodně patří k vrcholům mého hudebního života.

Pavle, a co pro Vás znamenají návraty k Pavel Haas Quartet?

Pavel Nikl: I když tomu životní okolnosti chtěly jinak a musel jsem jako stálý člen kvarteta opustit, vlastně jsem nikdy úplně neodešel. Pokud to jen trochu jde, hrajeme spolu dále, a přátelství a skvělá spolupráce s Pavel Haas Quartet ve mně vždy probouzí pocit, že se vracím domů... Pokaždé je to velmi podobné – hudební i lidské porozumění a společně objevování krásy hudby.

Můžete již v předstihu prozradit, jaký další hudební projekt byste rádi nahráli?

Peter Jarůšek: Poslední dobou tento dotaz přichází z různých stran. Nechceme to zakřiknout, ale rádi bychom se věnovali hudbě Bohuslava Martinů.

PAVEL HAAS QUARTET:

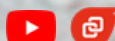
Veronika Jarůšková – 1. housle,
Marek Zwiebel – 2. housle,
Luosha Fang – viola,
Peter Jarůšek – violoncello

BELFIATO QUINTET OD ČESKÉ TVORBY KE SVĚTOVÉ KVINTETNÍ LITERATUŘE 20. STOLETÍ

SU4310-2

O členech Belfiato Quintet se ví, že doslova souzní společným pohledem, dychtivostí a nadšením pro hudbu, kterou si volí do svého repertoáru. Letos soubor oslavil sedmnáct let svého trvání vydáním nového alba. Skladby, které Belfiato Quintet představuje na desce Elements, patří k základnímu repertoáru souboru, ale především jsou jejich srdeční záležitostí. Poprvé se tu na nahrávce představují ve světovém repertoáru.

O třetím řadovém albu **Belfiato Quintet** si povídáme s flétnistou **Otou Reiprichem**.

Oto, čím je Elements důležité pro váš soubor?

Pro nás je důležité hlavně výběrem repertoáru. Na prvních dvou deskách jsme zachytili své interpretace děl českých autorů Haase, Forstera a Janáčka, a vzdali poklonu Antonínu Rejchovi – otcí dechového kvintetu. Na nejnovějším albu se přesouváme od české tvorby ke světové kvintetní literatuře 20. století. Zároveň jde o jakési „best of“ našeho souboru, ke každé ze skladeb máme specifický vztah.

A také jsme si tentokrát při nahrávání výrazněji pohráli se zvukem. Mistr zvuku Jakub Hadraba s námi zkoušel akustiku Dvořákovy síně Rudolfiny na několika různých místech, krom pódia také například v hledišti.

Proč jste zvolili pro uměleckou supervizi Radka Baboráka?

Jako za vším na tomto albu, i za touto spoluprací nalézáme příběh. Náš soubor totiž vznikl proto, že jsme vzhlíželi k legendárnímu českému kvintetu Afflatus. Chtěli jsme hrát jako oni, a tak jsme založili kvintet. Krásnou shodou okolností je, že všichni členové Belfiato Quintet nakonec studovali u členů Afflatus Quintet. Fagotista Ondřej

Roskovec nás dokonce vedl už i jako kvintet. Postupně jsme se stali přáteli, čehož si velmi ceníme, a takto jsme se znali i s Radkem Baborákem. Když tedy přišel nápad pozvat si někoho, kdo by nás při nahrávání inspiroval a motivoval, hned nás všechny napadl právě on.

A v čem spočívala jeho úloha?

Chtěli jsme posunout úroveň alba ještě výš, mít někoho, kdo nás vyhecuje k co nejlepšímu výkonu. Občas se člověk na něčem zasekne, také časem tolik nevnímá detaily nebo se méně poslouchá. Nedělali jsme nějaké zásadní změny, spíše konzultovali například dynamické nebo tempové nuance.

Budete skladby z nového alba zařazovat i do koncertního repertoáru?

Všechny skladby z nového alba jsou již léta zakořeněny v našem koncertním repertoáru. A tak to bude jistě i nadále. S vydáním připravujeme zároveň menší turné, kde se budeme snažit album představit i v alternativnějších prostorech mladšímu publiku. Nejbližší koncerty nás čekají v Hamburku nebo v Žilině. Připravujeme vystoupení na festivalu v Ankaře. Také nyní chystáme podklady pro vlastní menší koncertní řadu.

BELFIATO QUINTET tvoří:

Oto Reiprich – flétna,
Jan Souček – hoboj,
Jiří Javůrek – klarinet,
Jan Hudeček – fagot,
Kateřina Javůrková – lesní roh

COLLEGIUM MARIANUM OBJEVENÁ BARBARSKÁ KRÁSA

Pražský soubor Collegium Marianum se od svého založení před pětadvaceti lety v roce 1997 věnuje provádění hudby 17. a 18. století se zaměřením na české a ve střední Evropě působící autory. Soubor vedený Janou Semerádovou se těší uznání zahraniční i české odborné kritiky a pravidelně vystupuje na mezinárodních festivalech a prestižních světových pódii. Před patnácti lety zahájilo Collegium Marianum úspěšnou spolupráci s hudebním vydavatelstvím Supraphon, které vydalo již osm jeho nahrávek, a to nejen v rámci objevné řady Hudba Prahy 18. století.

O albu *Cachua Serranita* si povídáme s uměleckou vedoucí **Collegia Marianum Janou Semerádovou**.

Jak vznikl nápad nahrát tento nevsední repertoár na album *Cachua Serranita*?

K jihoamerickým pramenům mě přivedl paradoxně skladatel, jenž nikdy neopustil českou krajinu. Jan Josef Ignác Brentner patřil nejen k oblíbeným skladatelům své doby, ale stál takřkajíc u zrodu našeho souboru a jeho jméno často figurovalo na našich prvních nahrávkách a koncertních programech. Osudy Brentnerových chrámových skladeb, které se dostaly prostřednictvím jezuitských misionářů až za oceán do dnešní Bolívie, mě inspirovaly a vedly dál na „odvrácenou stranu světa“, kde jsem nacházela hudbu znějící podobně, jako zněla ta naše barokní. Touha propojit tyto dva odvrácené kouty světa se naplnila, když jsem spojila v ansámblu muzikanty zpívající či hrající na více nástrojů s mimořádnými improvizacími schopnostmi, kteří jsou doma v lidové a etnické hudbě. Hraje se na flétny, housle, violy, charango, violon či malý cimbál.

Co bylo na realizaci nahrávky nejzajímavější?

Nejvíce jsme toužili zachytit radost z improvizace, nadšení z nových nápadů. To se, myslím, podařilo. Dobrodružné spojení barokních nástrojů, cimbálu a charanga nás bavilo a přineslo zase další interpretační možnosti.

Jaké to je, ponořit se do peruánských lidových písní?

Pro mě to je takové hudební wellness, stačí se zaposlouchat do melodie, kterou nám houslista Jurko Sycha bravurně předhvízdá, a pak už se nechám unášet vánkem, který mě přeneso do andských hor...

Navštívila jste už někdy Jižní Ameriku?

Bohužel ještě ne. Už dlouho toužím navštívit Bolívii a Peru a naše nové album *Cachua Serranita* je takovou palubní vstupenkou... Jurko Sycha navštívil andské výšiny nedávno a odtamtud si přivezl nejen charango, ale i nádherné melodie, k nimž vymyslel skvělé aranže a podělil se o ně s námi na nahrávce.

Co významného z koncertní sezony nyní Collegium Marianum připravuje?

Letos pořádáme již 22. ročník koncertního cyklu *Barokní podvečery*, uvedli jsme reprízu úspěšného představení s loutkami *Acis a Galatea* na festivale v Rezně, v květnu jsme vystoupili na Pražském jaru v rámci projektu *Vize a sny*, kde zazněly premiéry skladeb napsaných na míru našemu ansámblu. V létě a na podzim se těšíme na krásné koncerty s italskou sopranistkou Robertou Mameli.

COLLEGIUM MARIANUM:
 Jana Semerádová – flétny, umělecká vedoucí,
 Vojtěch Semerád – barokní housle a viola, perkuse, zpěv,
 Jiří Sycha – barokní housle, charango, zpěv,
 Marcel Comendant – cimbál, perkuse,
 Ján Prievozník – G violon

JOSEF ŠPAČEK & TOMÁŠ JAMNÍK PO CESTÁCH, KTERÝMI OSUD VEDL HUDBU

Cesty. Kde se cesty kříží a kde rozcházejí, jaké si sami vybíráme a jaké jsou osudové a nevyhnutelné: to je prizma, jakým se houslista JOSEF ŠPAČEK a violoncellista TOMÁŠ JAMNÍK podívali na díla čtyř českých skladatelů napsaná v rozmezí pouhých pětaticeti let 20. století. Album Cesty je výpovědí dvou vynikajících umělců. Nahrávkou virtuózní, hlubokou a přesvědčivou.

Těsně před vydáním alba jsme si povídali s **Tomášem Jamníkem**.

Tomáši, skladby, které jste si s Josefem Špačkem vybrali na album Cesty, odrážejí realitu 20. století. Čím vás tyto skladby dokázaly oslovit?

Prvotně jsme vybírali díla z českého prostředí pro obsazení houslí a violoncella. První linka – skladby Bohuslava Martinů – byla od začátku jasná. Jsou to skladby, které jsou všeobecně ve světě hrané, a i my jsme s nimi již měli větší zkušenosti. Druhá linka se vine okolo Leoše Janáčka. Oba židovští autoři, Gideon Klein i Ervín Schulhoff, měli k Janáčkově blízko, i když každý po svém. Proto se nabízel, abychom speciálně pro toto CD nechali upravit Janáčkův smyčcový kvartet *Kreutzerova sonáta*.

Album Cesty je i vaší výpovědí o dnešním světě; na co byste chtěli posluchače upozornit?

Název *Cesty* jsme nezvolili náhodou. Zajímalo nás, z jakých inspiračních zdrojů autoři čerpají, často to jsou právě místa. Postupně jsme dávali dohromady seznam všech míst pobytů a vytvořili speciální

mapu, kterou k albu přikládáme. Posluchač tak sám může postupně hledat cesty, jakými osud všechny čtyři autory vedl. Asi největší objev pro nás byl Gideon Klein, který byl nacistickým režimem bohužel zavražděn již jako 25letý. Předtím našel štěstí nádhernou cestu do Itálie, ze které existuje podrobný deník. Pro všechny skladatele je společné jedno: i přes životní neštěstí dokázali do svých skladeb promítnout také kus optimismu.

Co bylo při vzniku nahrávek nejsložitější?

Samotné nahrávání probíhalo na zámku v Niměřicích, jehož majitelé jsou kultuře velmi nakloněni. Byli jsme vděční za ohromný klid, jaký tam panuje. Každou skladbu jsme podrobili detailnímu studiu, k dispozici jsme měli rukopisy všech děl. Nejvíce práce jsme měli paradoxně s nejhranějším dílem – prvním duem Bohuslava Martinů. Jediné vydání, které existuje, obsahuje ohromné množství chyb, například kompletně chybějící dynamiku u violoncella nebo chybějící takty v kadenci. Naše úsilí směřovalo k tomu, aby posluchači mohli konečně slyšet dílo přesně tak, jak jej autor zamýšlel.

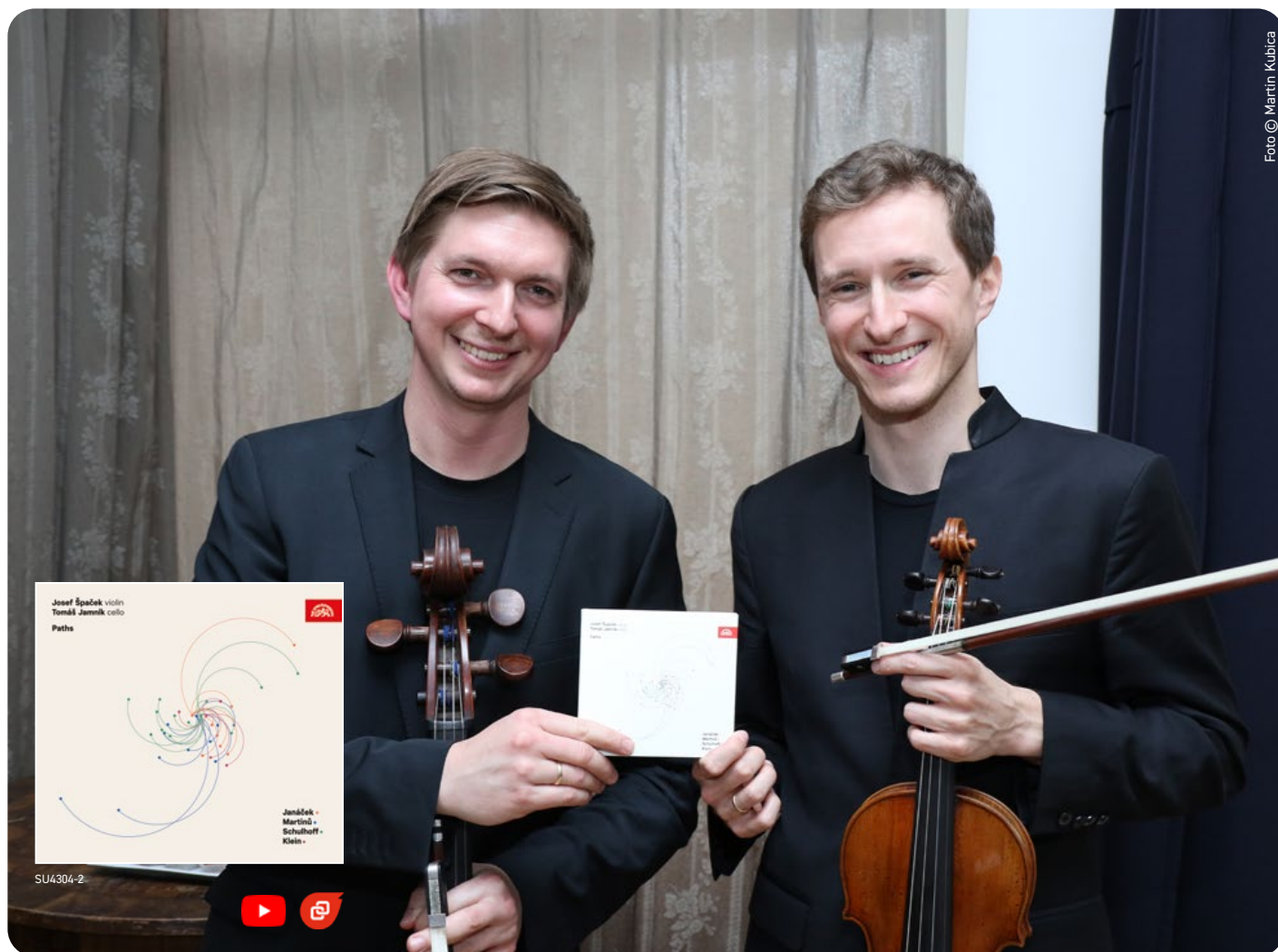

Foto © Martin Kubica

DVOŘÁKOVO KLAVÍRNÍ KVARTETO KRÁSA I BOLEST DUŠE V SCHUMANNOVĚ KOMORNÍM DÍLE

Dílo Roberta Schumanna dodnes udivuje svým rozsahem i hloubkou. Nové album Dvořákova klavírního kvarteta zachycuje celý oblouk Schumannovy tvorby, její počátky, vrchol i samotný konec. Jako konečně celé skladatelovo dílo připomíná, jak nerozlučně blízko spolu často kráčí nezměrná krása s bolestí a utrpením.

O albu s klavírními kvartety Roberta Schumanna vypráví violista **Petr Verner**.

Proč jste zvolili pro své nové album právě skladby Roberta Schumanna?

Po vydání našeho „dvořákovského“ alba jsme poměrně dlouho a rozvázně vybírali náš příští nahrávací projekt. Možností bylo více. Jako snad každý soubor jsme toužili zaznamenat skladby námi oblíbeného světového repertoáru. Zároveň nám bylo jasné, že v dnešním přesyteném světě je lepší přijít spíše s neotřelou dramaturgií. Méně známé či zcela neznámé tituly nás sice baví objevovat a studovat, a několik takových projektů v našich dlouhodobých plánech máme, ale nakonec jasně zvítězil Robert Schumann. Umožnil nám totiž oboje. O jeho prvním klavírním kvartetu má hudební veřejnost zatím velmi mlhavé povědomí, pokud o něm vůbec ví. Skladbu napsal v osmnácti letech a šlo o jeho první rozsáhlé vícevěté dílo. K provedení ale tehdy nedošlo a bylo na dlouhé věky ztraceno. Materiál je k dispozici teprve od roku 2010, kdy se slavilo 200. výročí Schumannova narození. Jde o krásnou, zajímavou hudbu a nahrávek neexistuje mnoho. Neznámý, a přitom skvělý Schumann, to je přece naprosto neuvěřitelné.

A jaké další skladby na vašem novém albu uslyšíme?

Jeho často uváděný i nahrávaný vrcholný kvartet op. 47 – ten patří k naprostým repertoárovým bestsellerům. A dramaturgií alba jsme doplnili jeho zcela posledním komorním dílem. Märchenerzählungen op. 132 jsou totiž častěji nahrávány ve verzi s klarinetem. Schumannem v manuskriptu autorizovaná verze s houslemi se na nahrávkách snad až na jednu výjimku nikde jinde nevyskytuje.

Vaše album zachycuje celý oblouk Schumannovy tvorby. Co bylo při nahrávání nejsložitější?

Na to se dá pohlížet z více úhlů. Obecně řečeno se interpretace každého díla se studiem a koncertováním vždy vyvíjí, někdy zraje

k lepšímu, někdy je dobré ji pročistit od jistých „pódiových“ nánosů a třeba se i trochu vrátit tam, kde byla v minulosti lepší. Jde o nekončící proces, což je dobře, protože dává naší práci smysl a touhu neustále vylepšovat a hledat. Nahrávka je zachycení momentálního stavu a už se nikam nevyvíjí. Je to velká odpovědnost. Jiná filozofie. Najít odvahu, sebedůvěru a motivaci zachytit na CD svou momentální interpretaci díla je pro hudebníka vždy svým způsobem náročné. Jsme náhle blíže třeba k výtvarnému umění, které také předkládá hotový tvar. Vše další už je na fantazii a rozpoložení toho, kdo ho vnímá.

Ale je možný i jiný pohled na to, co je obtížné.

Vznik nahrávky nemá žádný interpret pouze ve svých rukou, výsledek velmi ovlivňuje jeho nahrávací tým. Musíte mít skvělého mistra zvuku s nejlepší technikou, empatického hudebního režiséra, inspiřující akustiku, perfektního ladiče. V tom jsme měli velké štěstí, lidé kolem nás byli všichni úžasní. Ale musíte například také zvládnout nástrahy období covidu, ve kterém nahrávka vznikala. Všichni musí být v daném termínu zdraví na stejném místě. Toho, co musí synchronizovaně zafungovat, je ještě mnohem, mnohem více. Bylo-li něco skutečně těžké, pak především všechny tyto věci skloubit.

Budete zařazovat skladby z nového alba i do koncertního repertoáru?

Samozřejmě jsme se po dlouhém pandemickém půstu nesmírně těšili na hraní před publikem. Máme naplánováno mnoho koncertů doma i v cizině především s repertoárem nového alba. Ale nyní se situace velmi zkomplikovala. Válka, která propukla na Ukrajině, a její pravděpodobné konsekvence budou nepochybně vést k velkému utlumení živé kultury. Již nyní přicházejí zprávy o zrušených koncertech. „Inter arma silent leges“.

Řadu našich koncertů by mělo završit provedení obou Schumannových klavírních kvartetů na koncertě Českého komorního spolku ve Dvořákově síni Rudolfiny 12. prosince 2022.

DVOŘÁKOVO KLAVÍRNÍ KVARTETO:

Slávka Vernerová – klavír,
Štěpán Pražák – housle,
Petr Verner – viola,
Jan Žďánský – violoncello

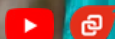

LISELOTTE ROKYTA

ŽIVOT ZASVĚCENÝ PANOVĚ FLÉTNĚ

SU4311-2

Panova flétna patří k nejstarším hudebním nástrojům lidstva a je doložena v mnoha starověkých kulturách. V její dokonalé podobě ji dnes známe především z využití v rumunské lidové hudbě. Z Rumunska také pocházejí virtuosoové, kteří ve druhé polovině 20. století nástroj proslavili: Damian Luca, Radu Simion, Nicolae Pîrvu, Simion Stanciu a Gheorghe Zamfir. Liselotte Rokyta studovala u čtyř učitelů z této „velké pětky“ a mnohé z autentické hry na Panovu flétnu se naučila i při několika cestách přímo od lidových hráčů v Rumunsku. S Gheorghem Zamfirem ji dokonce pojí mnohaleté přátelství a stejně jako on se i ona rozhodla, že zasvětit svůj umělecký život Panově flétně.

Paní Liselotte, co vás přivedlo k Panově flétně?

Vyrostla jsem v Holandsku, kde tehdy byla Panova flétna celkem neobvyklým nástrojem. Když jsem byla malá, slyšela jsem hrát v televizi Gheorghe Zamfira a zvuk Panovy flétny mě tak okouznil, že jsem pro ni doslova zahořela! Moc jsem toužila naučit se na ni hrát, ale trvalo ještě dost dlouho, než jsem se k nástroji skutečně dostala. Studium Panovy flétny na vysoké škole umění v Hilversumu a pak v Amsterdamu jsem brala jako splněný sen.

Vaše nová nahrávka dokládá, že Panova flétna má své nezadatelné místo ve světě klasické hudby.

Koncertním hráčem na Panovu flétnu už jsem dlouho, ale pořád jediná profesionální hráčka v České republice. A Panova flétna už delší dobu patří do klasické hudby; nejde o novinku, i když pro mnoho lidí je to pořád dost exotický nástroj.

Převážně hrají klasičkou a rumunskou lidovou hudbu s doprovodem varhan, klavíru, s komorním orchestrem nebo s cimbálovou kapelou.

Jak bylo těžké nebo naopak lehké vybrat si ty správné skladby pro album *Syrinx*?

Když přišel covid, svět se změnil a místo koncertů v zahraničí jsem byla doma. Přišla jsem náhle o důvod hrát a cvičit, a abych neztratila veškerou motivaci, začala jsem studovat sólový repertoár pro Panovu flétnu. Měla jsem dost skladeb, které jsem si už delší dobu chtěla zahrát, ale nenašla jsem čas. Zároveň přišla možnost natáčet pro Český rozhlas Ostrava a nápad udělat i album pro Supraphon byl na světě. Sólový repertoár jsem doplnila skladbami pro Panovu flétnu a klavír (s klavíristkou Eliškou Novotnou), aby album bylo pestré.

Liselotte s G. Zamfirem

Foto © archiv LR

Viděli jsme vaši fotografii s Gheorghem Zamfirem. Jaké bylo setkání s ním?

S Gheorghem Zamfirem jsem se v průběhu let setkávala vícekrát. Úplně poprvé jsme se viděli na master class v Holandsku v roce 1994. Ve Švýcarsku jsme v letech 2010 a 2011 oba učili na letní master class a Gheorghe mě dokonce doprovázel na klavír, když jsme večer hráli na speciálním koncertě. Zamfir je veliký muzikant, moc ho obdivuju, jeho celý život je doslova zasvěcený Panově flétně. Vzpomínám na jeho kompliment, když jsem hrála jeho skladbu *Hora Batuta* z alba *Hora Romanilor & Tiganiada*. Bedlivě poslouchal, potom přišel ke mně a řekl: „Liselotto, hrajete jako muž, jste skvělá!“

Foto © Vojtěch Havlík

MARIE PODVALOVÁ GRAMOFONOVÝ ODKAZ SLAVNÉ PĚVKYNĚ

U příležitosti 30. výročí úmrtí nezapomenutelné sopranistky a dlouholeté sólistky Opery Národního divadla v Praze Marie Podvalové vydal Supraphon v červnu kompletní soubor jejích studiových nahrávek z let 1939–1950 na CD i v digitálních formátech.

Marie Podvalová svým dlouhým životem obsáhla všechna historická období českých dějin 20. století. Narodila se v Rakousku-Uhersku, mládí prožila v Československu, umělecké zrání v Protektorátu Čechy a Morava při okupaci nacistickým Německem, vrchol kariéry opět v Československu, tentokrát pod komunistickou totalitou, a na závěr života jí bylo dopřáno dožít za sametové revoluce. Oba totalitní režimy, během nichž umělecky působila, měly jednu neblahou vlastnost – zamezily možnosti svobodného cestování a rozvíjení její hudební dráhy v mezinárodním měřítku.

„Osobnost Marie Podvalové rezonuje v paměti starší generace návštěvníků Národního divadla dodnes velice silně. Její kariéra se uzavřela v roce 1973 a pamětníků jejích živých vystoupení rychle ubývá. Nezbyvá než podat pravdivé svědectví o jejím umění v podobě tohoto výpravného kompletu,“ uvedl Podvalové vzdálený příbuzný Miloš Guth, který se zasloužil o digitální rekonstrukci archivních nahrávek a díky němuž se tak můžeme přes pomyslný „most času“ zaposlouchat

do impozantního hlasu jedné z největších českých pěveckých legend.

Supraphon nyní poprvé vydává kompletní studiové nahrávky Marie Podvalové z let 1939–1950. K jejím legendárním postavám patřila Smetanova *Libuše*, kterou vytvořila v roce 1938 společně s dirigentem Václavem Talichem. Z dalších významných rolí v díle Bedřicha Smetany ztvárnila Miladu v *Daliboru* a Anežku ve *Dvou vdovách*. Ve Dvořákových operách to byly například *Armida*, *Cizí kněžna* v *Rusalce* či *Julie* v *Jakobínu*. V Janáčkově díle excelovala především jako Kostelníčka v *Její pastorkyni*. Dvojalbum zahrnuje i tři písně českého národního obrození ze sbírky „*Věvec ze zpěvů vlasteneckých*“ (1835–1844) na klavír doprovázené skladatelem J. B. Foersterem. Vůbec poprvé je zde publikována poslední, dosud nikdy nezveřejněná studiová nahrávka hlasu Marie Podvalové ve scéně Beatrice z *Fibichovy Nevěsty messinské*.

SHIZUKA ISHIKAWA

NEZAPOMENUTELNÉ CHVÍLE S BOHATOU INSPIRACÍ

Supraphon v nové reedici vydává komplet nahrávek houslových koncertů Josefa Myslivečka v podání japonské houslistky Shizuky Ishikawy s Dvořákovým komorním orchestrem. Japonská virtuoska jej pro Supraphon nahrála v letech 1983 až 1986 ve Dvořákově síni pražského Rudolfinu a jejím uměleckým partnerem nebyl nikdo menší než dirigent Libor Pešek.

Shizuka Ishikawa z Tokia přesídlila do Prahy díky profesorce Marii Hlouňové. V Praze studovala od roku 1970 jako stipendistka Československého rozhlasu. Později získala laureátské tituly na mezinárodních soutěžích Henryka Wieniawského v Poznani (1972), královny Alžběty v Bruselu (1976) a Fritze Kreislera ve Vídni (1979). V devatenácti letech hrála poprvé sólově s Českou filharmonií, v jednadvaceti poprvé na festivalu Pražské jaro. S Českou filharmonií se zúčastnila úspěšného turné po Japonsku. Jako sólistka Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra a Japan Philharmonic Orchestra absolvovala vystoupení v řadě evropských hudebních center a na festivalech ve Varšavě, Budapešti a Helsinkách. Na konci 70. let začala s rozhlasovými a gramofonovými nahrávkami. Mnohé uskutečnila s Českou filharmonií a Brněnskou filharmonií, Dvořákovým komorním orchestrem, Pražským komorním orchestrem, Capellou Istropolitana a Württemberskou filharmonií. V jejím repertoáru zaujala význačné místo česká hudba. Od roku 1997 je členkou Kubelíkova tria, s kterým pravidelně vystupuje na světových pódii.

Paní **Shizuka Ishikawa** odpověděla pro Vivace na několik zvláštních otázek.

Jak vzpomínáte na vznik nahrávek z díla Josefa Myslivečka?

Stále cítím obrovskou radost, že jsem skrze nahrávky mohla poznat a dopodrobna nastudovat houslové koncerty Josefa Myslivečka. Rozhodně to není běžný houslový repertoár; škoda, že nejsou vydané noty pro širší veřejnost a na koncertních pódii se skoro nehrají. Také často vzpomínám na skvělou spolupráci s panem Františkem Xaverem Thuri, který během několika málo týdnů dokázal napsat virtuózní kadence do všech koncertů. Ve stylu hudby Josefa Myslivečka nacházím českou preciznost a italskou náladu s virtuózními prvky.

Jak vzpomínáte na spolupráci s dirigentem Liborem Peškem?

Velkým zážitkem byla pro mě právě spolupráce s panem dirigentem Liborem Peškem. Bylo dobré, že jsem před nahráváním pod jeho taktovkou odehrála několik koncertů a vždycky to bylo tak příjemně vzrušující. Dá se říct, že díky Myslivečkovi jsem prožila nezapomenutelné chvíle s bohatou inspirací. A myslím, že i po letech je to v těch nahrávkách Supraphonu zřetelné, a asi i proto se opětovně vydávají.

Co jste si v Čechách nejvíce oblíbila?

Krásnou přírodu a samozřejmě českou hudbu napříč staletími.

REDAKCE: Vladan Drvota, Marek Šulc, Matouš Vičinský, Daniela Bálková / grafická úprava: Marek Šmidrkal

KONTAKT: SUPRAPHON a.s., Palackého 740/1, 112 99 Praha 1, tel. (+420) 221 966 604, e-mail: vladan.drvota@supraphon.cz
www.supraphon.cz • www.supraphon.com • https://www.facebook.com/SupraphonClassics • http://www.youtube.com/supraphon